

Motor- / accuheggenschaar (Lichamelijke belasting)

Inhoudsopgave

- Wat is de gewenste situatie?
- Maatregelen
- Checklist
- Goed en fout
- Toelichting op de maatregelen

Goedgekeurd door Sociale Partners

Langdurig werken met een motor- of accuheggenschaar of stokheggenschaar is lichamelijk belastend en kan lichamelijke klachten veroorzaken. Het aspect "Veiligheid" bij het werken met de motor- of accuheggenschaar is beschreven in "[Motor- / accuaangedreven handgereedschap](#)".

Machinaal heggen knippen.

Wat is de gewenste situatie?

- ✓ Werken met een motor- / accuheggenschaar leidt niet tot gezondheidsklachten.

Maatregelen

- ➔ Voer grote objecten uit met een heggenknipper aan een hydraulische arm.
- ➔ Werk met een goed onderhouden CE-gemarkeerde motorheggenschaar met scherpe messen.
- ➔ Zorg dat vermogen, gewicht en zwaardlengte op het werk zijn afgestemd.
- ➔ Werk maximaal vier uur per dag of maximaal drie dagen per week met het apparaat. (Voor sommige machines kunnen andere maxima gelden, zie toelichting op de maatregelen)
- ➔ Zorg voor taakrotatie en pauzeer tijdig.
- ➔ Voorkom te ver reiken door te werken met een stokheggenschaar.
- ➔ Draag [persoonlijke beschermingsmiddelen](#).

Checklist

- Heb ik instructie gehad voor dit werk?
- Heb ik een telefoon bij me voor noodgevallen?
- Weet ik bij wie incidenten en storingen gemeld moeten worden?
- Beschik ik over veilige en onbeschadigde en goedgekeurde apparatuur?
- Zijn de messen scherp en kan ik zonder rafels knippen?
- Gebruik ik een stokheggenschaar voor hoge hagen?
- Kan ik in deze omgeving veilig werken?
- Zijn omstanders op een afstand dat ze niet geraakt kunnen worden?
- Draag ik mijn persoonlijke beschermingsmiddelen zoals is afgesproken?
- Is mijn signaalkleding schoon, niet vaal, heel en reflecteert het nog? (bij werk langs de weg of stoep)
- Neem ik op tijd mijn rustpauzes?
- Eén keer nee? Bel je leidinggevende! (als je het zelf niet kunt oplossen)

Goed en fout

✓ GOED

Goede werkhouding

× FOUT

Werken boven schouderhoogte is zwaar belastend

Toelichting op de maatregelen

Organisatie en voorbereiding

- Beoordeel vooraf welke machine het meest geschikt is voor het te knippen project. [Wat je moet weten.](#)
- Zorg voor scherpe messen en reservemessen die in het veld gewisseld kunnen worden of zorg voor een reserve machine.
- Soms is het praktisch de messen op locatie te slijpen. Elektrisch slijpen kan met gebruik van een aggregaat (in de bus).

Gereedschap, machines en apparaten

- Gebruik een hulpmiddel om de belasting van armen en schouders te verminderen.
- Voer grote objecten uit met een heggenknipper aan een hydraulische arm. De voordelen: lichamelijk minder belastend, grotere capaciteit en minder gevaarlijk.
- Stel bij aanschaf van een nieuwe heggenschaar hoge eisen aan ergonomie, gewicht en trillingsdemping.
- Gebruik een accu-heggenschaar. Deze is stiller, geeft geen uitlaatgassen en minder trillingen. Bovendien is het starten minder belastend.
- Gebruik originele accu's die bij de machine (en lader) horen. Zie bijlage [Lithium accu](#).
- Beoordeel de trillingsbelasting van de machines en stel vast hoe lang er maximaal per dag mee gewerkt mag worden. (Voor berekening trillingsbelasting, kijk onder Meer informatie.) De aangegeven trillingsbelasting geldt voor normaal gebruik met scherpe messen. De norm van maximaal 4 uur per dag of maximaal 3 dagen per week (zoals genoemd in de maatregelen) geldt voor veel motoraangedreven machines. Met sommige nieuwe, trillingsarme machines kan langer gewerkt worden. Houd bij het vaststellen van maxima ook rekening met werkzaamheden met andere machines die trillingen veroorzaken. Trillingsbelasting berekenen? Zie onder Meer informatie
- Houdt ook rekening met de houding waarin moet worden gewerkt. Werken op schuin terrein (bijv. taluds en slootkanten) en in ongunstige werkomstandigheden (bijv. in gebogen houding bij lage begroeiing) is extra belastend.
- Gebruik een heggenschaar die geschikt is voor het werk. Er zijn uitvoeringen voor terugsnoeien (lager toerental en grotere messen) en uitvoeringen voor trimmen (hoog toerental en fijnere messen).
- Werk altijd met scherpe messen. Dat werkt lichter, geeft een mooier knipresultaat en kost minder motorvermogen waardoor de accu langer mee gaat.
- Voorkom speling op de messen. Ook scherpe messen kunnen dan slecht knipwerk leveren.
- Onderhoud de heggenschaar volgens de gebruikshandleiding.
-

- Een Elephant trunk. Dit hulpmiddel maakt het werken met een motorheggenschaar lichter. De ervaringen zijn positief. Vooral bij knipwerk dat langer dan een half uur per dag duurt.

Opleiding en instructie

- Geef medewerkers [aantoonbaar instructie](#) over de gevaren van het werk en over de te nemen maatregelen.
- Doe dit in begrijpelijke taal en ga na of men het begrijpt.
- In de instructie moet minimaal het volgende aan de orde komen (staat ook in [de bijlage die je kan printen](#)):
 - Gebruikshandleiding van de heggenschaar.
 - De gevaren van het werken met een aangedreven heggenschaar.
 - Veilig gebruik en opslag van [Lithium accu's](#).
 - Hoe die gevaren beheerst kunnen worden, bijvoorbeeld
 - controle op de contactbeveiliging
 - scherpe messen

- geen speling op de messen
- bij los laten van de gashandle moeten de messen direct stoppen., enz.
- Wat te doen als gevaren afwijken van normaal of afgesproken is.
- Wat te doen bij het optreden van storingen.
- Storingen pas opheffen als de machine is uitgeschakeld.
- Een gevaarlijke machine niet meer gebruiken. Meld dit direct aan je leidinggevende.
- Afstand houden tot collega's, omstanders en verkeer.
- Als personen binnen een gevaarlijke afstand kunnen komen aanvullende maatregelen afspreken.
- Een motoraangedreven apparaat niet onnodig stationair laten draaien i.v.m. trillingen, geluid en uitlaatgassen.
- Welke persoonlijke beschermingsmiddelen bij dit werk gebruikt moeten worden; zie volgende hoofdstuk.
- Wat te doen na afloop van het werk:
 - Maak de machine schoon en smeer door zoals afgesproken of in de gebruikshandleiding staat.
 - Controleer op schade, slijtage, scheuren in lassen of ontbrekende of loszittende onderdelen.
 - Controleer of de messen nog scherp zijn en vrij van speling.
 - Informeer jouw leidinggevende over de defecten.
- **Over lichamelijke belasting bij het werk:**
- Gebruik een lichte machine bij licht werk.
- Moet je regelmatig of vaak heggen knippen? [Gebruik hulpmiddelen.](#)
- Accu aangedreven apparaten geven minder trillingen, zijn stiller en schoner (geen uitlaatgassen).

- Herhaal een werkinstructie tijdig.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Zorg voor beschermingsmiddelen waar goed mee gewerkt kan worden:
 - veiligheidsschoenen met goede grip op de ondergrond
 - soepel zittende werkhandschoenen, bij voorkeur van leer
 - veiligheidsbril
 - gehoorbescherming
 - stevige lange broek of overall
- Een veiligheidsbroek of -overall is niet verplicht, maar wordt aanbevolen. Er zijn ook speciale [broeken met heggenschaarsnijbescherming](#).
- Zorg indien van toepassing voor:
 - regenkleding, die soepel zit
 - signaalkleding
 - stofmasker
- Zitten persoonlijke beschermingsmiddelen niet comfortabel, zijn ze verouderd of defect: bespreek het met de leidinggevende.

Meer informatie

- Lithium accu - [10 veiligheidstips](#)
- Heggenschaar [Wat je moet weten](#)
- Instructie en presentie: [Werken met de heggenschaar](#)

- In deze arbocatalogus "[Motor- / accuaangedreven handgereedschap](#)"
- [Geluid in de groene sector](#)
- [Trillingen in de groene sector](#)
- Bereken uw trillingsbelasting op de website van [Stihl](#) en/of [Husqvarna](#)